

BOEKEN

HET indrukwekkend geïllustreerde boek *Ziek. Tussen lichaam en geest* sluit aan bij het gelijknamige kunst- en erfgoedproject in Gent en bij de tentoonstelling in het befaamde Museum Dr. Guislain.

In zeventien toegankelijke bijdragen lichten internationale specialisten uit België en het buitenland de zoektocht naar ziekten en de verhouding tussen lichaam en geest toe. De verschillende auteurs bekijken de problematiek en diverse aandoeeningen (autisme, geslachtsziekten, aids...) door een andere bril en tonen de relativiteit van de kennis terzake. De thema's worden interdisciplinair bekeken: kunsthistorici, filosofen, etnologen, psychiaters, psychologen, muziekwetenschapper, historici, geneesheren en fictieschrijvers.

We leren hoe relatief de begrippen ziek en ziekelijk wel zijn, en hoe ziekte vaak cultureel wordt ingevuld. Autisme bijvoorbeeld beschouwen wij vandaag als een afwijking. Vroeger werden zij 'gezegende gekken' genoemd, of nog vroeger dacht de goeemeente dat het door feeën verwisselde kinderen waren. De vraag is of het vandaag veelbesproken autisme wel een stoornis is. Er bestaat alvast nog steeds geen samenhangende theorie waarover wetenschappers, hulpverleners én betrokkenen zelf het eens zijn.

Het boek is rijk geïllustreerd met voorwerpen uit meer dan veertig collecties uit binnen- en buitenland. Heel bijzonder te vermelden is de verzameling zogeheten outsiderskunst van het Museum Dr. Guislain, werken vervaardigd door psychiatrische patiënten. Te vermelden waard zijn ook de negentiende-eeuwse portretten van geesteszieken en Afrikaanse kunst die de aidsepidemie uitbeeldt.

Heel apart vonden wij de bijdrage in dit boek over het werk van de negentiende-eeuwse kunstenaar Félicien Rops, koortsachtige en wellustige visioenen, waarvan je zou kunnen denken dat ze in niets verschillen van de zogeheten outsiderskunst. Tenzij in de prijs. (EDS)

Patrick Allegaert (en anderen), *Ziek. Tussen lichaam en geest*, Lannoo, Tielt, 2007, 192 blz., 29,95 euro, ISBN 978 90 209 7202 3 • De tentoonstelling *Ziek. Tussen lichaam en geest* loopt nog tot 27 april 2008 in het Museum Dr. Guislain te Gent (Jozef Guislainstraat 43), van dinsdag tot vrijdag van 9 tot 17 uur, 's weekends van 13 tot 17 uur (gesloten op maandag, op 24, 25 en 31 december en op 1 januari). Toegangsprijs: 5 euro. Meer weten? Bel 09/216.35.95.

DIT *Opaboekje* is bedoeld om het klein-kind vraagjes te laten afvuren op opa, en dan samen een boekje te laten schrijven. Wie waren je beste vrienden? Wat wilde je worden als je later groot was? Kun je vertellen hoe papa of mama als kind was?

Aan de creatieve lezer zou ik zeggen: verzamel samen met je kind een lijst vragen die je aan opa wil stellen. Schrijf ze op een gekleurd papier en bind ze met geschenklint in. Trek er dan mee naar opa. Even goed?! (EDS)

Het *Opaboekje*, Opa's antwoord op vijftig vragen. House of Books, Vianen/Antwerpen, 2007, 48 blz., 9,90 euro, ISBN 978 90 443 1793 0.

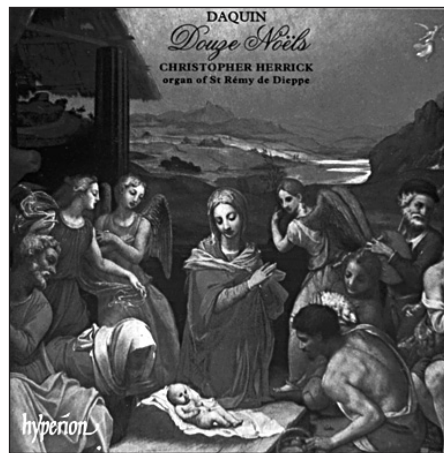
Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het Mediacentrum op de website www.kerknet.be.

MODERNE KERST

GRAAG bespreken we in de aanloop naar Kerstmis een modern kerstoratorium, een zogeheten *Choral Drama* uit 1915 van Rutland Boughton. Deze Brit was de legendarische stichter van het Glastonburyfestival. Zijn kerstspel *Betlehem* werd daar natuurlijk ook opgevoerd en groeide na de Eerste Wereldoorlog zelfs uit tot een heuse kaskraker. De Londense opvoering van 1925 werd evenwel een regelrechte ramp. In dat jaar waren er grote mijnstakingen en Boughton, die meevoelde met de mijnwerkers, besloot als protest dit zangstuk te laten uitbeelden in arbeidersplunjes. Koning Herodes werd voorgesteld als een rijke burgerman, zijn soldaten als bobby's en tommy's. De stal van Betlehem werd vanzelfsprekend een mijnwerkershuisje. Die herkenbaarheid was er teveel aan. Met een klap kwam de financiering van de voorstellingen in het gedrang en werd Boughton verketterd. Hij trok zich terug *on the countryside* en kreeg nooit meer de eer die hem toekwam. Na tachtig jaar is zijn muziek evenwel nog steeds springlevend en past heel mooi bij de kerstliederen die naadloos in het grotere raamwerk worden ingevlochten. Een ontdekking! (JC)

Rutland Boughton, *Betlehem*, door de Holst Singers & The City of London Sinfonia onder de leiding van Alan Melville, Hypérion (distributie Laval), CDA 66690, 20,10 euro.

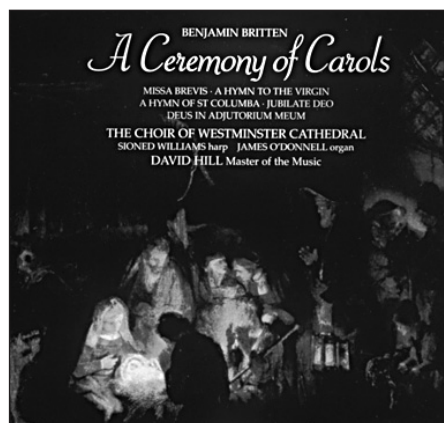
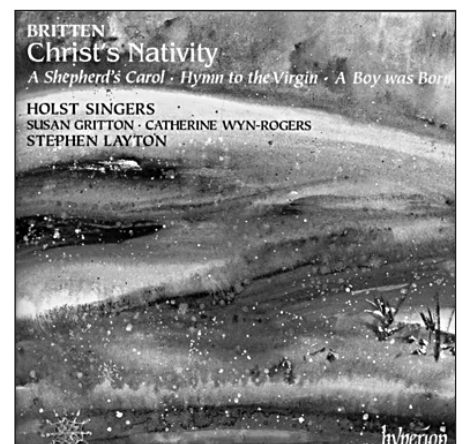
ten gebruikten destijds graag volkse kerstliederen als basis voor hun orgel improvisatie tijdens de nachtmis. Daquin maakte van elke improvisatie een zelfstandig en bijzonder virtuoos orgelwerk. (JC)

Louis-Claude Daquin, *Douze Noëls*, door Christopher Herrick, Hypérion (distributie Laval), CDA 66816, 20,10 euro.

JONG GELEERD

AMPER twintig schreef Benjamin Britten in 1933 *A Boy Was Born*. Met dit allereerste werk voor gemengd koor en knapenkorps scoorde de jeugdige componist meteen heel hoog: hij toonde zich als iemand die wat te vertellen had. Met zijn kerstlied vestigde Britten de aandacht op een stijl die zijn hele carrière zou kenmerken. Ook al zou zijn werk later evolueren, toch voel je instinctief aan dat de virtueuze manier waarop hij een bescheiden basisthema vijfvoudig omspeelt, eertijds bijzonder innoverend was. Een andere eigenschap van veel van Brittens werk is dat hij er ondanks alle variaties erin slaagt de talrijke klankmogelijkheden van zijn stemmenmateriaal in alle richtingen te verkennen, zonder het gevoel te geven aan louter vocaal toerisme te doen. De manier waarop Britten bijvoorbeeld de karavaan van de Drie Koningen laat opdagen, voorbijgaan en weer wegtrekken, zit vol subtiele muzikale verwijzingen en symbolen. De Holst Singers met de gevierde dirigent Stephen Layton tonen op deze opname de vele nuances en kronkels van Brittens kerstmuziek en voeren ze helder en compact uit. (JC)

Benjamin Britten, *Christ's Nativity*, door de Holst Singers onder de leiding van Stephen Layton, Hypérion (distributie Laval), CDA 66825, 20,10 euro.

HAAST nog mooier schitteren knapenstemmen op een andere schijf met kerstwerk van dezelfde Benjamin Britten, *A Ceremony of Carols*. Dat mag niemand verwonderen, want hier horen we het gerespecteerde koor van de (katholieke) Westminster Cathedral aan het werk. Ze doorstaan met glans de concurrentie van de anglicaanse kerkkoren en brengen sensationele solomomentjes zoals *That Yonge Child of In Freezing Winter Night*. Het blijken echte bravourestukken voor knapenstem. Britten toont zich in een aantal bewerkingen van middeleeuwse kerstliederen op z'n sterkst, met talrijke elkaar doorsnijdende motieven en stemmen. Ik vermoed dat dirigent David Hill af en toe grijze haren kreeg, maar alleszins engelengeduld moet hebben opgebracht om alles zo perfect getimed te krijgen. Deze cd werd immers niet in een studio opgenomen, maar in de Londense kathedraal zelf, en die is met zijn ruime afmetingen zeker niet een schoolvoorbeeld van fijne akoestiek. Het middendeel van de opname is een prachtige mis die Britten in 1959 speciaal voor dit koor schreef, een *Missa Brevis* en zijn eerste composities op een Latijnse tekst. Het klinkt alleszins niet als een eerste poging, maar zit als gegoten vanaf de eerste regels van het *Kyrie eleison!* Gewoon grootse muziek en machtig uitgevoerd. (JC)

Benjamin Britten, *A Ceremony of Carols*, door het koor van Westminster Cathedral onder de leiding van David Hill, Hypérion (distributie Laval), CDA 66220, 20,10 euro.

KNAAPJES AAN HET WERK